

Hugo Eduardo Donemberg - נעצר והועלם ביום 29.4.1976 בגיל 21.

תאריך לידה: 21.7.1954.

אזרחות ארגנטינית – מס' זהות 11.188.673

תיק CONADEP : 1643

שם האב: סלומון דונמברג.

שם האם: פאולינה דונמברג.

תיאור המקרה (מתוך עדות האלמנה מוניקה סנדרה ברז סולודקי והשלמות מתוך מסמכים

נלוים):

חטפו את הוגו דונמברג ב-29 אפריל 1976 בשעה 3 בלילה, מביתם בעיר קורדובה. היו נשואים שנה וחצי. מוניקה היתה בהריון בחודש ה-9. למחרת ההפיכה הצבאית (24 במרס 1976) אחת הידידות שהיתה פעילה בעיר טוקומן הצהירה בעיתונות כי הארגונים המתנגדים שכנעו אותה לעבוד למענם ונגד המשטר הצבאי. פחדו לחזור לבית וישנו במקומות מסתור. ב-29 באפריל, חזרו הביתה. בסביבות 3 בבוקר נכנסו לבית 10-12 איש עם בגדים אזרחיים ללא תעודות מזהות ולקחו את הוגו. שאלו על הריונה של מוניקה, אמרה שהיא בחודש התשיעי, ולקחו את הוגו בלבד. מוניקה יצאה מיד את ארגנטינה לישראל עם אישור של רופא ועם דרכון ארגנטיני. האב קנה לה כרטיס. ב-8 במאי הגיעה לישראל. ב-14 במאי נולד בנם עידו.

השערות לגבי מקום מעצר או הקבורה:

אין מידע.

תיק מארכיון משרד החוץ (א"מ חצ'7120/80) – תקציר:

רישום בסיסי ופניות ממשרד החוץ בירושלים אל השגרירות באוקטובר 1977 עם בקשה לבירור מה עלה בגורלו.

בית משפט:

Juzgado Federal No. 3 de la Provincia de Córdoba. Causa Adolfo Pérez Esquivel y otros, s/presentación. Expediente 9481 "Juicio por la verdad"

עדות שנמסרה על ידי מוניקה סנדרה ברז סולודקי בשימוע הראשון ביום 15.3.01:

מוניקה: חטפו את בעלי הוגו דונמברג ב-29 אפריל 1976. היינו נשואים שנה וחצי. הייתי בהריון בחודש ה-9. למדנו יחד באוניברסיטה ופעלנו נגד הממשל. החברות בינו החלה בתחילת 74 בישראל, כשבאתי לביקור משפחתי והוא התנדב בקיבוץ. שנינו היינו מקורדובה. ההפיכה הייתה ב-24 במרס 76 ויום אח"כ אחת הידידות שהייתה פעילה בעיר טוקומן הצהירה בעיתונות כי ארגוני המחתרת שכנעו אותה לעבוד למענם ונגד המשטר הצבאי. פחדנו לחזור לביתנו וישנו בכל מיני מקומות כדי לא לסכן את המשפחות. ב-29 באפריל, כחודש לאחר ההפיכה, לא היה לנו כבר איפה לישון אז חזרנו הביתה והיה רעש נוראי מבחוץ ואמרתי להוגו בוא נלך והוא לא רצה. בסביבות 3 בבוקר דפקו בדלת ונכנסו 10 - 12 איש.

(כיום אני נשואה פעם שנייה.)

נכנסו לחדר שינה וכיסו אותי ולא ראיתי כלום. להוגו לקחו חפצים מזהים. שאלו באיזה חודש להריון אני, ואמרתי ב-9. שאלו מתי אלד ואמרתי את התאריך – 19 במאי. להוגו כיסו את העיניים וקשרו את הידיים וכשרצו לקחת אותו הוא בא לתת לי נשיקה ואז הוא לחש את שמו של זה שחשב שמסר את שמנו. אמרו לי לא לקום כשעתיים, אך יצאתי כעבור כמה דקות ונסעתי לבית הורי.

האמנתי כי ייקחו גם אותי. חשבתי שלא לוקחים אותנו ביחד כדי שלא נדע אחד על השני אך כשירדתי שמעתי את השומר של הבית אומר כי ראה 3 כלי רכב "פאלקון", מהם ירדו כ-12 איש. הם עלו לדירה ואחרי שירדו אמרו כי מצאו 20 ק"ג חומר נפץ.

אמרתי לו כי אני רוצה לנסוע להוריי ועליתי למונית והגעתי להורי. משם התקשרתי למשפחתי של הוגו והתחלנו להתקשר למכירים.

לא רציתי בעיות להוציא את התינוק מארגנטינה כי צריך אישור משני ההורים. ביקשתי בבואנוס איירס לעזוב את המדינה ואמרו כי זה ייקח חודש חודשיים. חברים הוציאו לי דרכון על שם הנעורים שלי ואבי קנה לי כרטיס. מצאנו רופא שאשתו וביתו נהרגו חודש קודם ולכן החליט להציל אותי ואת בני. [נתן את האישור הנחוץ כדי שתוכל לעלות למטוס למרות שהייתה בחודש התשיעי של ההריון].

ב-8 במאי הגעתי לארץ. שלושת אחיותי היו כאן. ב-14 במאי נולד בנו עידו. משפחתי של הוגו והורי בארגנטינה הגישו הביאס קורפוס והעידו בפני המועצה הקבועה לזכויות אדם במשרד הפנים. כמו כן נפגשו עם מי שהיה אלוף בחיל האוויר. לא קיבלנו שום תשובה. אמרו שאין רישום על כך שנעצר או על מקום הימצאו.

חמי יצר קשר עם סוהר שאמר שהוא מכיר את הוגו ושמסר לו שנולד לו בן ושאני בישראל, אך אני חושבת כי זה היה ניסיון להוציא כסף ותו לא.

גם כשהיו המשפטים ב-1983 נסעתי לשם ושאלתי אנשים שהיו אז עצורים והם לא ידעו דבר ולא ראו.

הפעילות באוניברסיטה הייתה במסגרת ה-ERP, שמטרתו הייתה להביא את הדמוקרטיה. הוצאנו עיתון והיו פעילויות הסברה. נעצרו עוד פעילים אך לא חזרו מעולם, לפחות לא אלה מקורדובה.

שאלה: מי היה המושל של קורדובה?
מוניקה: מננדס. הוא מעולם לא נעצר ולא הועמד לדין.

הערה: אז היו תהלוכות נאציות עם דגלים ברחוב.

ההביאס קורפוס הוצא ביוני 76 וגם ב-77, באמצעות ארגוני זכויות אדם. אמו של הוגו נסעה אישית לבואנוס איירס לדאוג לזאת. כל משפחתי של הוגו עדיין בארגנטינה.

שאלה: היה ניסיון לאתר או לזהות חלקי גופות?
מוניקה: לא היה לאן לפנות. היו שמועות על קבר כללי אך לא היה מקום ללכת לזהות גופה.

שאלה: האם ניתנה דוגמת דם לבדיקת DNA?
מוניקה: הם ימסרו וגם הבן שלי. מהרגע שלקחו את הוגו אין לי שום מידע עליו. לפרופ' קאופמן: ב-78 פגשתי אותך כשהיית נציג אמנסטי בישראל.

קאופמן: כן, אני זוכר.
מוניקה: ב-78 גם התארגנו המשפחות ונפגשנו עם אבא אבן וגאולה כהן. פרופ' קאופמן: הייתה אמורה להיות משלחת של הכנסת שהייתה צריכה לנסוע וזה לא יצא ואז כשכבר הייתה דמוקרטיה הם נסעו וחזרו באמצע.

קאופמן: ראיתי עדות של גנרל שאמר ש-60 אחוז מפעילי המחתרת היו יהודים מה את חושבת?
מוניקה: שאולי 20 - 30 אחוז היו.

קאופמן: שמעת על יהודים שנעלמו אשר לא היו חברים בארגונים פוליטיים?
מוניקה: כן. אחד שגר בישראל, ידיד של בעלי הנוכחי. עצרו לחמישה ימים 4 בחורים עינו אותם ושחררו 3. זה שלא שוחרר היה קרוב של מנחם בגין. בגין נסע לארגנטינה לנסות לאתר ולא הצליח.

שאלה: האם ראו בארגונכם כארגון מסוכן?
מוניקה: כן אפילו בתנועות נוער יהודיות וציוניות ראו סיכון.

שאלה: כשבאים בלילה 10-15 איש לדירה הם אומרים או שואלים משהו?
מוניקה: זה היה ברור כי זו הייתה השיטה ואילו היו החיים בארגנטינה באותה התקופה. הם נכנסו בכזו אלימות כאילו מותר להם הכל והם יכולים הכל ואין להם צורך לתת הסבר.

שאלה: אך האם הם מזדהים או אומרים משהו?

מוניקה : לא. הם לבשו אזרחי ולא הציגו תעודות.
ב- 20 במאי (אמרתי להם שאלד ב-19 במאי) הגיעו לבית הורי ושאלו על הבנות ואז ההורים הסבירו כי הבנות בישראל. הם ביקשו לראות את ספח תעודת הזהות וכשראו את שמי שאלו איפה אני והורי אמרו כי אני בישראל והם היו מנומסים והלכו. הם עשו חיפוש רשמי עם דו"ח ולבשו מדים.

שאלה : אם כן הצבא אחראי גם להעלמות של הוגו?
מוניקה : כנראה.

שאלה : למה הייתם צריכים לנסוע לבואנוס איירס כדי להגיש הביאס קורפוס?
מוניקה : כי יש ערכאה פרובינציאלית ופדראלית והאחרונה יותר גבוהה. לא קיימת ערכאה פדראלית בקורדובה בה ניתן להוציא הביאס קורפוס.

שאלה : מרגע שהחברה הצהירה בעיתונות עבר חודש. האם לא חשבתם פשוט לעלות לישראל?
מוניקה : רציתי ובקשתי מהוגו והוא לא הסכים כי "לנו זה לא יקרה" למרות שבאותה תקופה לא תכננו את העתיד עדיין לא חשב שיקרה לו.

שאלה : מכירה מקרים נוספים של כאלה שנחטפו וחזרו?
מוניקה : יש לי חברה שגרה בספרד, סילביה טולצ'ינסקי, יהודיה שהיתה 4 שנים במעצר ויום אחד נתנו לה להתקשר הביתה ושיחררו אותה. היא מבואנוס איירס. היא לא יכולה לתרום מידע על הוגו. מקורדובה אינני מכירה מישהו ששוחרר למעט בחור אחד שהיה עצור רשמי ואמרו שאם יסגיר את עצמו ישחררו את אחותו וכך עשה. נסטור, הוא היה אסיר רשמי במשך 7 וחצי שנים והיום גר בשוודיה. הוא השתחרר אחרי תקופת השלטון הצבאי. אני גם מכירה מישהו ששוחרר לפני שהוגו נעלם. זה היה לפני ההפיכה. הוא היה כלוא באופן רשמי עוד מתקופת פרון. אשאל אם מעוניין לתת שמו.